

Avrupa'nın en güçlü ekonomisi yoruldu mu — yoksa sessizce yeniden mi kuruluyor?

Üç yıl önce Frankfurt'a bir enerji krizinin gölgesinde gelmiştim; görevden ayrılırken geride çok farklı bir Almanya bırakıyorum.

Otomotiv devlerinde on binlerce işten çıkarma, Avrupa Merkez Bankası'nın tam üç yıl sonra attığı ilk faiz artırımı, İran savaşının enerji fiyatlarına yansması ve hükümetin son anda açıkladığı 34 maddelik reform paketi... Avrupa'nın en büyük ekonomisi tam bir dönüm noktasında. Görev sürem biterken Almanya ekonomisinin 2026 tablosunu kaleme aldım. Yeni notlar, hangi başlıkta olacak bilemiyorum ancak "Frankfurt Notları" bu notla son buluyor.

Frankfurt Notları Biterken: İki Fotoğraf Arasında Üç Yıl

Bir ülke ekonomisini tek bir kelimeyle anlatmak zordur. Gazete manşetleri bunu çoğu zaman dener; "kriz", "toparlanma", "durgunluk" ya da "büyüme" gibi ifadelerle karmaşık bir tabloyu birkaç sözcüğe sığdırır. Oysa ekonomiler, tek bir başlığın değil; aynı anda okunması gereken çok sayıda göstergenin oluşturduğu bütüncül bir hikâyeye sahiptir.

Frankfurt'taki görev sürem sona ererken Almanya ekonomisine son kez bu gözle bakmak istedim. Yaklaşık üç yıl boyunca gündelik gelişmeleri takip ederken çoğu zaman tek bir veriye değil, verilerin birbirleriyle kurduğu ilişkiye odaklanmaya çalıştım. Çünkü iktisatta çoğu zaman asıl resmi gösteren, tek tek rakamlar değil; o rakamların birlikte anlattığı hikâyedir.

Peki 2026 itibarıyla Almanya ekonomisini hangi başlık en doğru şekilde tarif eder?

"Kriz" demek isabetli olmaz. Finansal sistem güçlü, iş gücü piyasası büyük ölçüde dayanıklılığını koruyor ve kamu maliyesi birçok gelişmiş ülkeye kıyasla sağlam görünümünü sürdürüyor. "Güçlü toparlanma" demek de aynı ölçüde eksik kalır. Ekonomik büyüme zayıf seyrediyor, yatırım eğilimi istenen düzeye ulaşabilmiş değil ve sanayi üretimi hâlâ pandemi öncesindeki performansını yakalayabilmiş değil.

Belki en yakın ifade "geçiş dönemi"dir. Çünkü Almanya bugün ne klasik anlamda bir kriz ekonomisi ne de yeniden ivme kazanmış bir büyüme hikâyesi sunuyor. Daha çok; yüksek enerji maliyetleri, demografik dönüşüm, dijitalleşme, küresel rekabet ve jeopolitik belirsizlikler arasında yeni bir denge arayan büyük bir ekonominin dönüşüm sürecini yaşıyor.

Bu nedenle aşağıdaki değerlendirmeyi tek bir manşet üzerinden değil; büyümeden enflasyona, iş gücü piyasasından kamu maliyesine, sanayi üretiminden dış ticarete kadar temel makroekonomik göstergelerin birlikte okunması üzerine kurmaya çalışacağım. Çünkü ekonomiler, çoğu zaman en doğru hikâyelerini manşetlerde değil, verilerin satır aralarında anlatırlar.

Bir Bakışta Üç Yıl

Bir ülkeyi anlamanın belki en dürüst yolu, onu iki ayrı anda fotoğraflayıp yan yana koymaktır. Aşağıdaki tablo, göreve geldiğim Mart 2023 ile görevi devrettiğim Haziran 2026 arasındaki üç yılı, temel göstergeler üzerinden karşılaştırıyor.

Gösterge	Mart 2023 · Geldiğimde	Haziran 2026 · Ayrılırken
Yıllık enflasyon (TÜFE)	%7,4 — enerji şoku zirvesinden iniş	%2,3 — nisanda İran savaşıyla %2,9'a çıkmıştı
ECB politika (mevduat) faizi	%3,0 — hızlı artış döngüsünde	%2,25 — 11 Haziran'da artırıldı (2023'ten beri ilk)
İşsizlik (kayıtlı)	~%5,6	~%6,3 — işsiz sayısı 3 milyonu aştı
Cari fazla / GSYİH	~%6	~%4,5 (2025)
Bütçe açığı / GSYİH	~%2,5	%2,7 (2025) · 2026 beklenti %3,7
Kamu borcu / GSYİH	~%64	~%63,5 → %65,8 (2026)
Mali kural	Schuldenbremse (borç freni) katı	Mart 2025'te gevşetildi + 500 mlr € fon
Otomotiv	Güçlü ama zorlanan omurga	2023'ten beri ~55 bin iş kaybı, çıkarma dalgası
Hükümet	Scholz (SPD–Yeşiller–FDP)	Merz (CDU/CSU–SPD)

Kaynaklar: Destatis, Avrupa Merkez Bankası, Avrupa Komisyonu, IMF. Değerler yuvarlanmıştır.

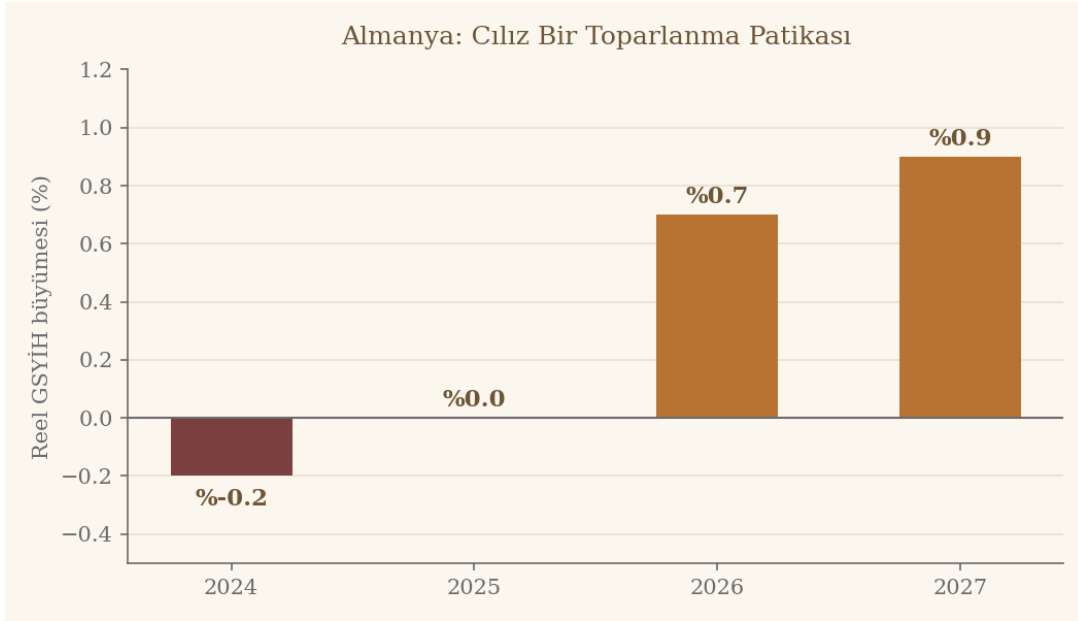
Bu satırlar, aslında üç yılın hikâyesini tek çerçeveye sığdırıyor. Geldiğimde Almanya bir enerji şokunun tepe noktasından iniyordu: enflasyon, bu ülke için neredeyse travmatik sayılabilecek yüzde 7,4 düzeyindeydi ve Avrupa Merkez Bankası faizi hızla artırıyordu. Ayrılırken enflasyon yüzde 2,3'e inmiş, o “canavar” büyük ölçüde evcilleştirilmişti. Ama bu zaferin bedeli ağır oldu: ekonomi 2023'te küçüldü, sonraki yıllarda ise neredeyse hiç büyüyemedi. Yani **fiyat istikrarı, büyümenin durması pahasına geri kazanıldı.**

Tablonun bana en çarpıcı gelen satırı faiz. 2023'te faiz yüzde 3,0 ve yükseliş yönündeydi; 2026'da ise yüzde 2,25 ve — üç yıllık bir indirim döngüsünün ardından — yeni yeni yukarı çevrilmişti. İki ayrı dünya: 2023'te pandemi sonrası enflasyonu, 2026'da İran savaşının tetiklediği arz kaynaklı bir şokla mücadele ediliyordu. Aynı kurum, aynı araçla, ama bambaşka iki gerekçeyle sahnede idi.

Ama **asıl sessiz devrim, mali kural satırında gizli.** Geldiğimde Almanya'nın anayasal borç freni (Schuldenbremse) sarsılmaz bir çapaydı; ayrılırken bu çapa gevşetilmiş ve altyapı için 500 milyar euroluk bir fon açılmıştı. Yıllarca bütün Avrupa'ya tutumluluk dersi veren ülke, kendi altın kuralını esnetti. Otomotivdeki 55 bin kişilik iş kaybı ve Scholz'dan Merz'e geçen hükümet de eklendiğinde, tablo tek bir cümleye iniyor: **Almanya bu üç yılda bir krizden çıkıp bir dönüşüme girdi** — ve ben tam da bu dönüşümün eşiğinde Almanya'dan ayrılıyorum.

“Yerinde Sayan” Bir Dev: Büyüme Ne Anlatıyor?

İşe büyümeden başlayalım, çünkü büyüme bir ekonominin nabzıdır. Handelsblatt Research Institute'un (HRI) tahminlerine göre Almanya 2024'te yüzde 0,2 küçüldü, 2025'te neredeyse yerinde saydı, 2026'da yüzde 0,7, 2027'de yüzde 0,9 büyüyecek. Kâğıt üzerinde bu bir “toparlanma”; ama ölçeğine bakınca hikâye değişiyor.

Almanya'nın büyüme patikası: daralmadan çıkış var, ama ivme yok.

Yüzde 0,7 büyüme ne demek? Almanya'nın millî geliri yaklaşık 4 trilyon avro; bunun yüzde 0,7'si aşağı yukarı 28 milyar avro eder. Kulağa büyük gelen bu rakam, 4 trilyonluk dev bir ekonomi için istatistiksel gürültüden zor ayırt edilen küçük bir kımıldanıştır. Kıyas için şunu ekleyeyim: yaşlanan nüfusu, yüksek enerji maliyetini, Çin rekabetini ve dijitalleşme açığını sırtlayabilmesi için Almanya'nın yılda yüzde 1,5–2 bandında büyümesi gerekirdi. Yüzde 0,7, **bu hedefin yarısı bile değil**. Yani teknik olarak “büyüyor”, ama yarasını kapatırken iz bırakan, ivme üretmeyen bir büyüme bu.

Büyüme Neyle Geliyor? İçeride Devlet, Dışarıda Zorluk

Bir ekonomide asıl önemli olan, büyümenin “kaç” olduğu kadar “neyle” geldiğidir. Almanya için büyümenin klasik motoru hep dış ticaret olmuştur: dünyaya makine, otomobil, kimyasal satan bir ülke. Şimdi bu motor tekliyor. Tahminlere göre 2027'de ihracat yüzde 1,1 artarken ithalat yüzde 2,5 büyüyecek; yani Almanya yine ihraç edecek ama daha fazlasını ithal edecek ve dış ticaretin büyümeye net katkısıeksiye dönecek. Sebepler tanıdık: ithal girdiye bağımlılık, sertleşen küresel rekabet ve bir zamanlar Alman ürünlerinin en büyük müşterisi olan Çin'in artık o ürünlerin rakibi hâline gelmesi.

İç tarafta ise ilginç bir ayrışma var: 2027 için özel tüketimin yüzde 0,8, devlet tüketiminin ise yüzde 3,5 artması bekleniyor. Sade bir dille: **vatandaş temkinli, devlet cömert**. Hanehalkı kendi geleceğine güvenmediği için harcamak yerine biriktiriyor; devlet ise açığı kapatmak için harcıyor. Kısa vadede bu, büyümeyi ayakta tutar. Ama uzun vadede bir ekonomi kendi doğal dinamizmiyle değil de kamu desteğiyle yürümek zorunda kalıyorsa, bu — yıllarca piyasa gücüyle büyümüş bir ülke için — başlı başına bir kırılmadır.

Yatırım: Dipten Dönüş, Ama Yetersiz

Yatırım, bu tablonun en kritik göstergesi; çünkü **bugünün yatırımı yarının büyümesidir**. İfo Enstitüsü'ne göre Almanya'da özel sektör yatırımları reel olarak 2015 seviyesine gerilemiş durumda — yani on yıl boyunca yatırım gerçek anlamda artmadı. Tahminler bir dipten dönüş işaret ediyor (2026'da yüzde 1,5, 2027'de yüzde 2,9), ama asıl mesele yatırımın niteliğinde. Makine, donanım ve teknolojiyi kapsayan “ekipman yatırımları” 2024'te yüzde 5,2, 2025'te yüzde

2,5 düştü; 2026–2027 için beklenen artış yalnızca yüzde 0,5'er. Bir sanayi ülkesi için bu son derece düşük bir seyir. Ekipman yatırımı zayıf kaldıkça verimlilik ve rekabet gücü de gecikir — ve bir ülke ancak verimli olduğu ölçüde zenginleşir.

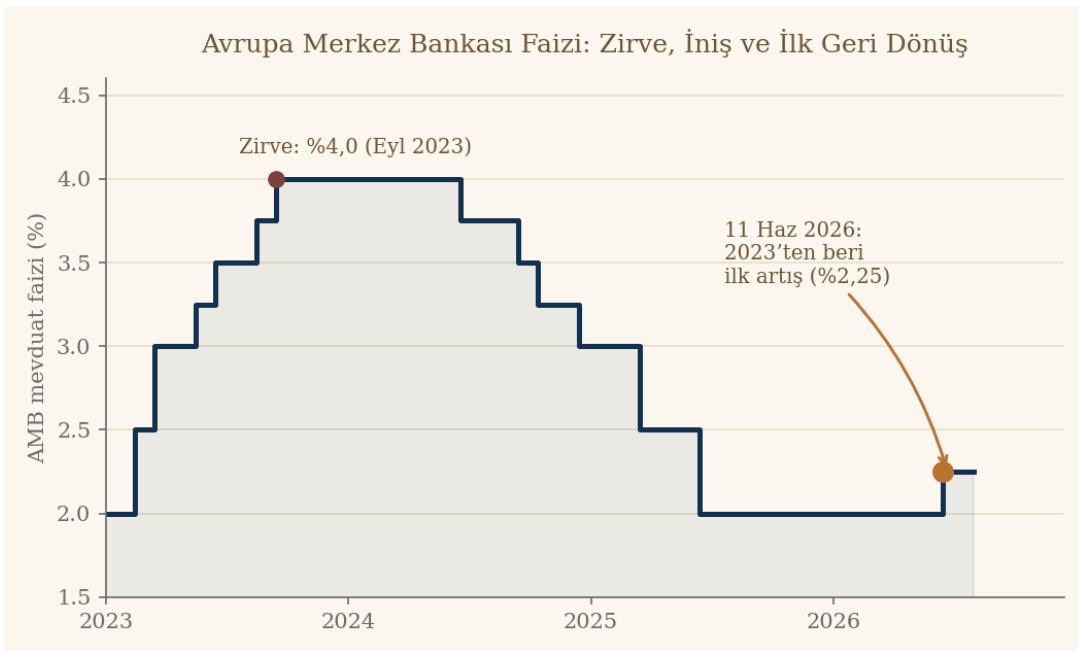
Enflasyon: Düşük Ama Hassas

İyi haber enflasyonda: yüzde 2,2–2,5 bandında, Avrupa Merkez Bankası'nın yüzde 2 hedefine yakın seyrediyor. Ama Almanya'da mesele yalnızca enflasyonun seviyesi değil. Enflasyon düşerken büyümenin de düşük kalması ve gelir artışının sıkışması, kendine özgü bir tabloyu doğuruyor: hafif bir "stagflasyon" hâli. Klasik stagflasyon değil bu — çünkü enflasyon yüksek değil — ama durgun büyümeyle sıkışmış gelirin birleşimi, hanehalkında kalıcı bir temkinlilik üretiyor. İnsanlar "yarın daha iyi olacak" diye hissetmedikçe harcamıyor; harcama olmayınca büyüme de canlanmıyor. Bir kısır döngü.

İran Savaşı ve AMB'nin Faiz Kararı: Eski Hayaletlerle İmtihan

Şimdiye kadar anlattığım sakin enflasyon tablosu, ben görevden ayrılırken beklenmedik bir yerinden çatladı. 2026 baharında Orta Doğu'da patlak veren savaş, enerji fiyatlarını yeniden yukarı itti; Hürmüz Boğazı'nın fiilen kapanması ve bölgedeki enerji tesislerinin zarar görmesi küresel bir arz şoku yarattı. Yıl başında yüzde 2 hedefine yaklaşmış olan Euro Bölgesi enflasyonu mayısta yüzde 3,2 ile 2023'ten bu yana en yüksek seviyeye çıktı. Daha da endişe verici olanı, enerji ve gıdayı dışlayan çekirdek enflasyonun da nisandaki yüzde 2,2'den mayısta yüzde 2,5'e tırmanmasıydı; yani fiyat baskısı artık yalnızca enerjiyle sınırlı değildi, ekonominin geneline sızmaya başlamıştı.

Avrupa Merkez Bankası (AMB) bu tabloya önce temkinle yaklaştı: mart ve nisan toplantılarında faizi sabit tutup "bekle-gör" dedi. Ama 11 Haziran 2026'da, savaşın başlamasından yaklaşık üç ay sonra, mevduat faizini çeyrek puan artırarak yüzde 2'den yüzde 2,25'e çıkardı. Bu, AMB'nin Eylül 2023'ten beri —yani neredeyse üç yıldır— yaptığı ilk faiz artışıydı; dahası AMB, **bu enerji şokuna faiz artışıyla karşılık veren ilk büyük merkez bankası oldu**. Gerekçe netti: Yönetim Kurulu üyesi Isabel Schnabel'in sözleriyle, "enflasyon beklentilerinin çıpadan kopma riski" artıyordu ve banka artık "bu şoku görmezden gelemezdi".

AMB politika faizinin üç yıllık yolculuğu: 2023 zirvesi, uzun iniş ve İran sonrası dönüş.

Çünkü AMB'nin sırtında eski bir yara var. 2021-2022'de enflasyonu bir süre "geçici" diye niteleyip faiz artışında geç kalmış, sonra telafi için sert biçimde sıkılaşmak zorunda kalmış ve "eğrinin gerisinde kaldı" eleştirisini yemişti. 2026'da, bir enerji şokuyla yeniden benzer bir yol ayrımına gelince bu kez erken davranmayı seçti — belki de tam o eski eleştiriyi bir daha duymamak için. Bir iktisatçının deyişle AMB, bu kararla adeta "geçmişin hayaletleriyle dövüşüyordu": faizi yalnızca bugünkü enflasyona karşı değil, aynı zamanda eski bir hatanın anısına karşı da artırdı. Bunun bir cesaret mi yoksa zayıf bir ekonomide itibarı korumak uğruna göze alınmış bir aşırı-telafi mi olduğu tartışılacak elbette ama bu tartışma, bu notların başından beri döndüğüm bir gerçeği yeniden hatırlatıyor: **para politikası büyük ölçüde bir güven ve iletişim meselesidir**; ve bir kez çizilen güven, bir merkez bankasını çoğu zaman bir önceki savaşı yeniden vermeye iter.

Mali Tablo: Çapanın Kayması

Bütçe açığının millî gelire oranı 2024'te yüzde 2,8'di; 2027 için tahmin yüzde 4,0. Kamu destekli büyümenin faturası burada görünür hâle geliyor ama asıl dikkat çekici olan sembolik kırılma: Almanya, bütçe açığına dair tarihsel hassasiyetini gevşetiyor. Yıllarca Alman mali politikasının çapası olan "sıfır açık" (Schwarze Null) ve anayasal borç freni kültürü artık esniyor. Kamu borcunun millî gelire oranı 2024'teki yüzde 62,7'den 2027'de yüzde 66,3'e çıkacak. Almanya hâlâ AB ortalamasının (yüzde 82) çok altında ve manevra alanı geniş; ama büyüme zayıfken borçlanmanın artması, "bu kaynak verimli kullanılıyor mu?" sorusunu er geç sertleştirecek.

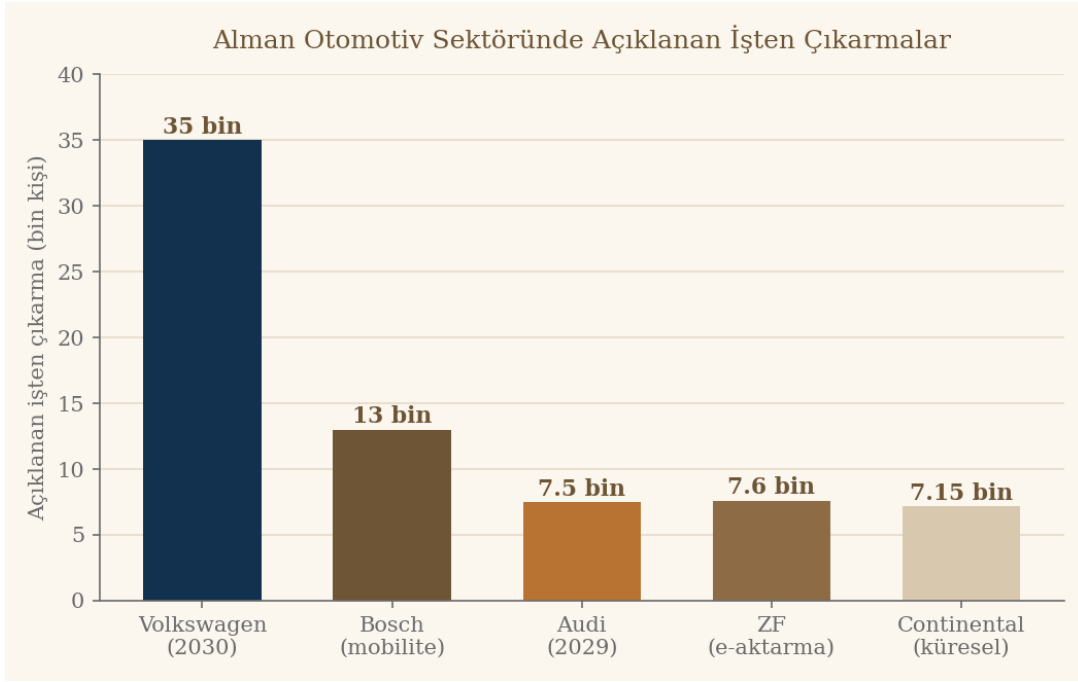
İşgücü: Sayı Değil, Uyum Sorunu

İşsiz sayısı 2024'te 2,79 milyondur (yüzde 6,0); 2027 tahmini 3,10 milyon (yüzde 6,6). Bu artış, büyümenin neden "hissedilmediğini" anlatan önemli bir sinyal. Daha çarpıcı olan istihdam verisi: 2024'te 46,1 milyon olan çalışan sayısının 2027'de 45,7 milyona inmesi bekleniyor — yani **üç yılda çalışan sayısı mutlak olarak azalıyor**. Bunun arkasında Almanya'nın demografik krizi var: nüfus yaşlanıyor, emekli olanların yerini dolduracak genç sayısı yetersiz. Ülkenin temel sınavı artık "kaç kişi çalışıyor?" sorusundan çıkıp şu üç soruda düğümleniyor: Doğru kişi doğru işte mi? Verimlilik artıyor mu? Ve göçle gelen işgücüne uyum sağlanabiliyor mu?

Otomotiv: Sanayi Omurgasında Kırılma

Almanya için otomotiv sıradan bir sektör değil; ülkenin sanayi omurgası, ihracat gururu ve toplumsal kimliğinin bir parçasıdır. Doğrudan yüzbinlerce kişiyi istihdam eder, yan sanayisiyle birlikte milyonlarca hanenin geçim kaynağıdır. İşte tam da bu omurgada, son iki yılda sessiz ama derin bir kırılma yaşanıyor.

Rakamlar tek başına konuşuyor. Alman Otomotiv Sanayii Birliği'nin (VDA) verilerine göre **sektör 2023'ten bu yana yaklaşık 55 bin işini kaybetti** — üstelik bu, henüz başlangıç. Büyük oyuncuların açıkladığı kesintiler, önümüzdeki yıllara yayılan çok daha büyük bir daralmaya işaret ediyor:

Alman otomotiv sektöründe açıklanan işten çıkarmalar — omurgada sistemik bir daralma.

Volkswagen, tarihinde görülmemiş bir adımla 2030'a kadar Almanya'da yaklaşık 35 bin kişiyi işten çıkarmayı planlıyor ve işçilerine 1994'ten beri verdiği "iş güvencesi" anlaşmasını feshetti — bu, sembolik olarak bir dönemin kapanışındır. Şirketin faaliyet kârı 2025'te yüzde 53 düşerek 8,9 milyar avroya, yani 2016'daki "Dieselgate" skandalından bu yana en düşük seviyeye geriledi; Dresden ve Osnabrück gibi tarihî üretim tesisleri kapanıyor ya da küçülüyor. Yan sanayi devi Bosch, mobilite bölümünde yaklaşık 13 bin, çevre teknolojileri devi ZF elektrikli aktarma organları bölümünde 7.600, Audi 2029'a kadar 7.500, Continental ise küresel ölçekte 7.150 kişilik kesinti açıkladı. Avrupa genelinde yan sanayideki açıklanan işten çıkarmalar 2024–2025'te 104 bine ulaştı; bu, pandeminin en kötü yıllarının bile iki katı.

Peki neden? Burada anlaşılması gereken kritik nokta şu: **bu bir konjonktürel dalgalanma değil, yapısal bir dönüşüm.** Sebepler üst üste bindi. **Birincisi maliyet:** Alman otomotiv işçisinin saatlik maliyeti 59–62 avro ile dünyanın en yüksek; yüksek enerji faturası da eklenince Almanya, üretim için pahalı bir ülke hâline geldi. **İkincisi Çin:** bir zamanlar Alman otomobilinin en büyük pazarı olan Çin, şimdi elektrikli araçta hem rakip hem de daha ucuz üretici. **Üçüncüsü elektrikli araç geçişi:** Almanya 2024'te elektrikli araç teşviklerini durdurunca talep yüzde 27 düştü; devasa batarya yatırımları beklenen getiriyi vermedi. **Dördüncüsü ticaret politikası:** ABD'nin Avrupa ürünlerine getirdiği yüzde 15'lik gümrük, zaten azalan kâr marjlarını daha da eritti. Ve en yapısal olanı: bir elektrikli araç, benzinli bir araçtan çok daha az parçadan oluşur ve çok daha az işçiyle üretilir. Yani sektör küçülürken üretim biçimi de değişiyor; işten çıkarmaların bir kısmı geçici değil, kalıcı.

Almanya bir "kriz" değil, bir "dönüşüm" yaşıyor; ama **dönüşümün faturası öncelikle işçiye çıkıyor.** Elektrikli ve dijital geleceğe geçiş belki uzun vadede yeni işler doğuracak — yazılım, batarya, yarı iletken. Ama o yeni işler bugün işini kaybeden bir motor ustasına otomatik olarak açılmıyor. İşte Almanya'nın önümüzdeki yılları, bu geçişin sosyal maliyetini ne kadar yumuşak yönetebileceğine bağlı.

Sektörel Asimetri: Aynı Anda Batıp Yükselmek

Otomotivin bu ağır tablosu, aslında daha geniş bir gerçeğin en görünür yüzü: Almanya'nın toparlanması genel ve homojen değil, asimetrik. Bir yanda gerileyenler var — üretimi ve istihdamıyla küçülen otomotiv, yüksek enerji ve çevre düzenlemeleri altındaki kimya, Çin rekabetindeki bazı geleneksel makine kolları. Öbür yanda yükselenler — yenilenebilir yatırımlarıyla enerji, artan savunma harcamalarıyla havacılık-uzay ve finansal koşulların desteklediği bankacılık. Almanya aynı anda eski sanayi şampiyonluklarında zayıflıyor, yeni teknoloji ve yeşil dönüşüm alanlarında toparlanıyor. Bir geçiş dönemi bu: eski model çözülürken yenisi henüz kurulamadı; ekonomi tam da bu ikisi arasındaki boşlukta cılız büyüyor.

Hükümetin Cevabı: 2 Temmuz “Büyüme ve İstihdam” Paketi

Bu yorgun tabloya hükümet sessiz kalmadı. 2 Temmuz 2026'da Başbakan Friedrich Merz liderliğindeki CDU/CSU-SPD koalisyonu, ülkenin ekonomik durgunluğuna çare olması beklenen 34 maddelik kapsamlı bir “**Ekonomik Büyüme ve İstihdam Programı**” üzerinde uzlaştığını açıkladı. Merz'in “Almanya'yı yeniden doğru rotaya sokmak istiyoruz. Bugün ülkemiz için iyi bir gün” sözleriyle tanıttığı paket, verginin de çalışma hayatının da yeniden düzenlendiği geniş bir dönüşüm planı.

Paketin ekonomik mantığı iki ayak üzerinde duruyor. **Birincisi, iç talebi canlandırmak:** dar ve orta gelirli vatandaşlara yıllık 10 milyar avroluk vergi muafiyeti sağlanıyor; iki çocuklu ve yıllık vergilendirilebilir geliri 60 bin avro olan bir ailenin vergi yükü, 2028 itibarıyla bugüne kıyasla yılda 600 avrodan fazla azalacak. Bu indirim finansıman yüksek gelirden sağlanıyor: yıllık geliri 250 bin avronun üzerinde olanlar için vergi oranı yüzde 45, 280 bin avronun üzerinde olanlar için yüzde 47 olacak; mini-joblarda sabit vergi oranı yüzde 2'den yüzde 5'e yükseltilecek. **İkincisi, işgücü piyasasını esnekleştirmek ve verimliliği artırmak:** geçici iş sözleşmelerinin kapsamı genişletilecek, pazar günleri mağazaların daha uzun açık kalmasına izin verilecek ve en çok tartışılan maddeyle **telefonla iş göremezlik raporu uygulaması tamamen kaldırılıp, dördüncü günden itibaren zorunlu olan doktor raporu ilk günden itibaren zorunlu kılınacak.** Merz'e göre pandemiden bu yana ciddi şekilde artan hastalık izinleri ekonomik verimliliği ciddi biçimde olumsuz etkiliyordu.

Paketin geri kalanı da ekonominin sıkışmış damarlarını hedefliyor: emeklilik reformunun yıl sonuna, sağlık reformunun yaz tatili öncesine kadar yasalaşması planlanıyor; Berlin'de yıllardır tartışılan büyük konut şirketlerinin kamulaştırılması ise çıkarılacak federal yasayla tamamen yasaklanıyor. Uygun fiyatlı konut için devlet kontrolünde bir konut inşaat şirketi kuruluyor; 1 Ocak 2027'den itibaren bankaların konut kredileri için ayırdığı ek sermaye tamponları kaldırılarak piyasaya milyarlarca avroluk kredi serbest bırakılıyor. Bürokrasi, federal bakanlıklardaki personelin dijitalleşmeyle azaltılması yoluyla küçültülüyor; sosyal yardım dolandırıcılığına karşı kapsamlı bir eylem planı devreye giriyor.

Bu paket, tam da bu yazıda çizdiğim tabloya verilmiş bir cevap niteliğinde: **durgun büyümeye talep desteğiyle, aşman rekabet gücüne esneklikle, sıkışan mali alana ise gelir tarafını yeniden tasarlayarak yanıt veriyor** ama iki soru havada asılı kalıyor. **Birincisi sosyal maliyet:** hastalık raporunun ilk güne çekilmesi ve mini-jobların vergilendirilmesi gibi maddeler sendikalarca ve çalışan kesimlerce sert biçimde eleştiriliyor; paket “büyüme” vaat ederken toplumsal dengeyi zorlayabilir. **İkincisi ölçek:** 10 milyar avroluk bir indirim ya da birkaç esneklik maddesi, otomotivdeki yapısal kırılmayı veya on yıllık yatırım açığını tek başına tersine çevirecek büyüklükte değil. Yani paket doğru yöne işaret ediyor ama Almanya'nın “kırılgan yükselişini” kalıcı bir ivmeye dönüştürüp dönüştüremeyeceğini önümüzdeki birkaç yıl gösterecek.

Kırılgan Bir Yükseliş

Özetleyeyim: ufukta bir çöküş görünmüyor, ama düşük hızlı bir büyüme patikası belirginleşiyor. Enflasyon kontrol altında ama büyüme cılız; yatırımlar toparlanıyor ama teknoloji tarafı sınırlı; dış ticaret büyümeye eskisi kadar omuz vermiyor; işgücü piyasası kademeli olarak zayıflıyor; ve sanayi omurgası otomotivde derin bir yeniden yapılanma yaşıyor. Bu eğilimlerin her biri tek başına yönetilebilir; bir araya geldiklerinde ise “kırılgan yükseliş” tanımını hak ediyorlar. Asıl kritik soru şu: Sınırlı da olsa görülecek bu büyüme, verimlilik, yatırım ve rekabet gücü üzerinden kalıcı bir zemine oturabilecek mi? Bu üçlü güçlenirse Almanya kademeli ama sağlam bir ivme yakalayabilir; aksi hâlde büyüme, dönemsel desteklerle ayakta duran ama refaha yansımayan bir çizgide kalır.

Bir Ayna, Bir Ortak: Peki Bütün Bunlar Türkiye İçin Ne İfade Ediyor?

Peki bütün bu tablonun Türkiye için bir karşılığı var mı? Almanya ekonomisine dair olumsuz bir gözlem paylaşıldığında zaman zaman “e, ne yani, Almanya bizi mi kıskanıyor?” türünden bir tepkiyle karşılaşırım. Oysa bu asıl önemli olanı gölgeler. Çünkü doğru soru “kim kimi kıskanıyor?” değil; “bu iki ekonomi birbirine ne kadar bağlı?” sorusudur — ve cevabı, sanılandan çok daha güçlü bir “fazlasıyla”dır. **Bu konunun detaylı açıklaması “Frankfurt Notları” başlıklı kitabımda yer alacak!**

2023 · Geldiğimde	2026 · Ayrılırken
1. ABD — 27,4 tn \$	1. ABD — 32,4 tn \$
2. Çin — 17,8 tn \$	2. Çin — 20,9 tn \$
3. Almanya — 4,5 tn \$	3. Almanya — 5,4 tn \$
4. Japonya — 4,2 tn \$	4. Japonya — 4,4 tn \$
5. Hindistan — 3,6 tn \$	5. Birleşik Krallık — 4,3 tn \$
⋮	⋮
≈17. Türkiye — ~1,1 tn \$	≈17. Türkiye — ~1,4 tn \$

Kaynak: IMF, Dünya Ekonomik Görünümü (Nisan 2026); nominal (cari fiyatlarla, dolar) GSYİH, yuvarlanmıştır. Not: Tablodaki dolar cinsi artışın büyük kısmı fiyat artışları ve euro/dolar kurundan gelir; yazıda vurgulanan cılız büyüme ise enflasyondan arındırılmış reel büyümedir — kısacası rakam (etiket) büyür, üretim hacmi neredeyse yerinde sayar.

Almanya, bütün yorgunluğuna rağmen **dünyanın üçüncü büyük ekonomisi**; 2023'te Japonya'yı geride bırakarak aldığı bu sırayı 2026'da da korudu

İki ülkenin ilişkilerinin kökleri derindir. Türkiye ile Almanya arasındaki bağlar 19. yüzyıla, sanayi ve askerî iş birliğine kadar uzanır; 1961'de imzalanan işgücü anlaşmasıyla ise bu bağ, milyonlarca insanın hayatına dokunan toplumsal bir gerçekliğe dönüştü. Bugün Almanya'da **üç milyonu aşan Türkiye kökenli insan** yaşıyor — Almanlardan sonra ülkenin en büyük topluluğu. Dahası bu topluluk yalnızca kültürel bir köprü değil, ekonomik bir güçtür: 100 binden fazla Türk kökenli girişimci yaklaşık 400 bin kişiye istihdam sağlıyor ve Alman ekonomisine yılda tahminen 50 milyar euroluk bir değer katıyor. Yani Alman ekonomisi öksürdüğünde, bunu ilk hissedenlerin arasında bu üç milyon insan da var.

Ticaret tarafında tablo daha da nettir: **Almanya, Türkiye'nin açık ara en büyük ticaret ortağıdır**. 2024'te iki ülke arasındaki mal ticareti yaklaşık 47,5 milyar dolar düzeyindeydi ve iki hükümetin ortak hedefi bu rakamı 60 milyar dolara çıkarmak. Türkiye'nin Almanya'ya ihracatında ilk sırada —hiç şaşırtıcı olmayan biçimde— otomotiv geliyor; Volkswagen, Bosch gibi devler tedarik zinciri düzeyinde iki ülkeyi birbirine kenetliyor. İşte bu yüzden, bu yazıda

anlattığım Alman otomotivindeki kırılma bizim için uzak bir haber değil; Bursa'daki, Kocaeli'ndeki bir yan sanayi fabrikasında doğrudan hissedilen bir titreşimdir.

Bu bağ, Alman ekonomisini Türkiye için hem yakın hem uzak vadede kritik kılıyor. Yakın vadede etki doğrudandır: Almanya yavaşladığında ya da otomotivi sarsıldığında bizim ihracatımız ve istihdamımız birinci elden etkilenir; Almanya toparlandığında ise en çok kazanan ülkelerden biri yine Türkiye olur. Uzak vadede ise Almanya bize bir ayna tutuyor. Çünkü bu yazıda çizdiğim tablonun altındaki yapısal sorunlar —zayıf teknoloji yatırımı, tek bir sektöre aşırı bağımlılık, yaşlanan nüfus, verimlilik açığı— bir ölçüde bizim de yarınımızın soruları. Türkiye bugün Almanya'dan çok daha hızlı büyüyor; ama Almanya'nın yüzde 0,7'lik büyümesinin altındaki ders, yüksek büyüme rakamlarına alışkın bir ülke için bile öğretici: büyüme, ancak verimlilik ve nitelikli yatırımla beslenirse kalıcı olur; aksi hâlde bir gün her ekonomi yorulur.

Görev sürem tam da bu geçiş anında sona eriyor; geride, krizden çok bir dönüşüm yaşayan bir Almanya bırakıyorum. Almanya'yı okurken hep Türkiye'yi düşündüm; kıyaslamak için değil, ikisini de daha iyi anlamak için. Zira bu iki ülke yıllardır aynı hikâyenin iki ayrı sayfasını yazıyor; ve bu hikâyeyi doğru okuyabilen ülkeler, geleceklerini de doğru kuruyor.

#Almanya #Ekonomi #Otomotiv #AvrupaMerkezBankası #Enflasyon #Faiz #FrankfurtNotları
#Makroekonomi #Türkiye